

ERDÉLYI GYÜLEKEZET

REMÉNYSÉG SZIGETE

Igehirdetés
2014. május 18-án

A Biblia folytathatatlansága
(Jel 21,18-21)

A Biblia folytathatatlansága

Erdélyi Gyülekezet
Reménység Szigete

Zalatnay István
2014. május. 18.

Lectio: Jób 38,1-38

Textus: **Jelenések 22,18-21**

Záróige: Máté 10,39

Én bizonyágot teszek mindenkinek, aki a prófécia eme könyvének beszédeit hallja: Ha valaki hozzátesz ezekhez, arra az Isten azokat a csapásokat bocsátja, amelyek meg vannak írva ebben a könyvben; ha pedig valaki elvesz e prófétai könyv igéiből, attól az Isten elveszi osztályrészét az élet fájából, a szent városból és mindabból, ami meg van írva ebben a könyvben. Így szól az, aki ezekről bizonyágot tesz: „Bizony, hamar eljövök”. Ámen. Jöjj, Uram Jézus!

Az Úr Jézus kegyelme legyen mindnyájatokkal! Ámen.

Kedves Testvérek!

A Biblia legutolsó sorait olvastuk most; azokat a szavakat, amelyek után már semmi más nem jön. Nem rossz, hogy így van? Szükségszerű ez? Miért kell, hogy véget érjen a Biblia? Miért nem folytatódik? Ebben az esetben nem mondhatjuk azt, hogy minden könyv véget ér valahol, ugyanis ebben az esetben a Biblia egy többes számba tett szó, amely *könyveket* jelent, egy könyvgyűjteményt, hatvanhat szent könyvnek a gyűjteményét. Miért ne lehetne hatvanhetedik és hatvannyolcadik? Miért nem folytatódik a Szentírás? Miért kell, hogy azt mondjuk most, két évezred múltán is, hogy ezek a legutolsó szavak, itt véget ér a Szentírás?

Nem kellene-e legalább most, nekünk a 21. század elején egy kicsit kiegészíteni ezt a gyűjteményt? Nem akarok olyan olcsó dolgot mondani, hogy minden fejlődik a világban, és hogyha már egyszer szinte ez a legfontosabb érték manapság, akkor miért ne fejlődhetne a Biblia is? Gondoljunk csak szerényebben és kevésbé botránkoztatón arra, hogy vannak új kérdések! Vagy, hogy a

gyökérükben azonos kérdések is jelentős mértékben más módon vetődnek fel most, mint két- vagy háromezer évvel ezelőtt. Nem kellene-e legalább lefordítani, átültetni a mai ember világának a nyelvére a Szentírást, és ezért hozzáfűzni még néhány további írást?

Gondoljunk csak bele, miről is szól a Biblia, mi a témája! A legrövidebben úgy fogalmazhatunk, hogy Isten és ember közös története: elkezdve Ádámtól, az ősidőktől, Ábrahám kiválasztásán, Egyiptomon, az ószövetségi zsidó nép történetén át Jézusig, s végül szól ennek az Isten-ember kapcsolat kiterjedéséről az egész világra. Ez a történet természetesen folyamatos azóta is. De akkor miért nem folytatódik az a könyv, amely ennek a közös történetnek a dokumentuma? Hiszen maga a téma ugyanolyan eleven, nagyon sok fontos dolog történt, s ezeknek gyakran gyönyörű, írásba foglalt dokumentumai vannak! Sőt, ha ezeket az írásokat megnézzük, gyakran még jobbaknak, színvonalasabbaknak találhatjuk azokat, mint amilyenek a Biblia gyűjteményébe foglaltak! Vannak olyan himnuszok, vallásos költemények, amelyek sokkal magasabb szintű irodalmi alkotások, mint a zsoltárok, talán néhány zsoltárvers kivételével; olyanok, amelyekben döbbenetes mélysége, szépsége, gazdagsága jelenik meg az Istennel beszélgető emberi léleknek.

A magyar irodalom ebből a szempontból is csodálatos gazdagságot mutat. Azok a versek, amelyeket gyakran hallunk vallásos ünnepeken, műsorokon, hihetetlenül mély, tiszta érzéseket, gondolatokat szólaltatnak meg. És pontosan a Biblia témájában, vagyis az Isten és az ember közös történetéről szólva. Nem lehetne ezeket hozzacsatolni a Bibliához?

Azután az is igaz, hogy kétezer év alatt nagyszerű teológiai művek születtek, olyanok, amelyek sokkal következetesebben végigvitt, letisztázott, lekerekített gondolatmeneteket tartalmaznak a teológiára, az Istenről szóló tanításra vonatkozólag, mint amelyek a Bibliában találhatóak. A Bibliában elsősorban Pál apostol írásaiban érezhető az a forrongás, ahogy megszületnek, először megjelennek azok a szavak, amelyekkel a nagy apostol megpróbálja megragadni, leírni, megmutatni ezeket a nagy-nagy teológiai igazságokat. Azóta kétezer évet lehetett erről gondolkozni. Természetes, hogy sokkal teljesebben lettek kibontva, sokkal világosabban lettek

megfogalmazva ugyanezek az igazságok. Nem kellene egy-két ilyen egészen kiemelkedő teológiai írást hozzácsatolni a Szentíráshoz?

De gondoljunk magukra a történetekre! A Bibliában nagyon sok műfajú írás van, de a legmeghatározóbbak azok, amelyek történeteket mesélnek el. De ha azóta is voltak, és folyamatosan vannak hatalmas, szent történetek, történések, emberekkel, embercsoportokkal, sőt, milliókat, tízmilliókat érintő szent történések – márpedig vannak! – akkor ezeknek a leírása, az elmesélése nem kellene, hogy kiegészítse a Bibliát?

Van azonban ezeknél a nagyon is komoly kérdéseknél egy még súlyosabb probléma. Ugyanis az, amikor és ahogyan a Bibliát lezárták önmagában véve is ellentmondásos. Talán nincs is még egy olyan része a keresztyén tanításnak, amely ennyire támadható lenne. Miért? Azért, mert a keresztyén hit számára minden kérdésre a válasz a Szentírásban kell, hogy megtaláltassék. Ez különösen is így van a protestáns egyházak felfogásában de a többi keresztyén egyházra is igaz. Bár mi protestánsok néha úgy gondoljuk, hogy a katolikus vagy ortodox keresztyének azonos szintre helyezik a Szentírással a hagyományt meg a későbbi egyházi döntéseket, ez nem így van; semmi más nincs a Szentírás szintjén önáluk sem. A Szentírás magyarázataként fontosabb szerepe van a hagyománynak és az egyházi hivatalnak, mint a protestáns egyházak esetében, de nem kérdéses, hogy a keresztyén hit számára minden lényeges kérdésre a válasz a Szentírásban kell, hogy benne legyen.

Igen ám, csak hogy azt, *hogy mi tartozik a Szentíráshoz, évszázadokkal később döntötte el az egyház.* Hogy pontosan ettől eddig tart a Szentírás, az évszázadokkal Krisztus után, és jóval az utolsó Bibliában található írás megírása után vált véglegessé. Hát nem ellentmondás ez? Mindenre a Bibliában kell, hogy választ találjunk, de közben azt, hogy mi a Biblia, az, hogy mi tartozik hozzá, nemzedékekkel később döntötte el az egyház!

Így hát nagyon-nagyon sok érv szólna amellet, hogy ne fejezzük be a Bibliát, hogy ne ezek legyenek a legutolsó szavak, hogy elkezdjük kiegészíteni, hozzátegyünk szép, igaz, mély, felemelő írásokat.

És mégis: nemcsak hogy több mint másfél ezer év óta ez a Biblia, hanem annak a legutolsó soraiban szinte hátborzongató átkot

olvasunk azokra nézve, akik hozzátenni vagy elvenni akarnak belőle. Természetesen ezek a mondatok közvetlenül erre a könyvre, a Biblia utolsó könyvére, a Jelenések könyvére, az abban foglalt próféciaikra vonatkoznak. Ezt olvastuk: *azokhoz semmit nem szabad hozzátenni és elvenni*. Nem kérdéses azonban, hogy ez érvényes az egész Bibliára. Nem megdöbbenő, hogy a Bibliának, az Isten szeretetéről szóló mindenek feletti dokumentumnak a legeslegutolsó gondolata, a legeslegutolsó szavai átkot mondanak arra, aki ehhez hozzátenni, vagy belőle elvenni akar? Ez a végső, az utolsó üzenete? Ezt kell, hogy olvassuk a Biblia utolsó soraiban? Miért?

Valóban a Szentlélek ihlette az egyházat abban a döntésében, amikor lezárta a Bibliát? Valóban úgy lenne igaz, hogy a Szentlélek közvetlen ihletése csak ezekben az írásokban érvényesül, más, számtalan nagyszerű, építő, mély, tiszta, igaz írásban pedig nem?

Igen, így van. Mégiscsak így van. Helyesen hisszük, tanítjuk ezt évszázadok óta. Miért? Legelsősorban azért, mert *a Szentírás csak így érinthetetlen, vagyis csak így szent!* Ami szent, az érinthetetlen. Talán nincs is fontosabb, vagy legalábbis egyértelműbb, nyilvánvalóbb jele a szentségnek, mint az érinthetetlenség: hogy nem lehet ahhoz hozzányúlni, sem nekem, sem a másoknak, sem a harmadiknak. Tehát: sem a zseniális teológusnak, sem az ihletett költőnek, sem a legfelelőbb egyháztörténeti események krónikásának. Az érinthetetlen. És ezért *Szentírás*. Szent érzések, gondolatok természetesen azóta is voltak, vannak sokakban. Szent történetek is vannak ebben a világban. Szentírás azonban csak így lehet, mert ha nem lenne ott ez a határ, akkor az nem Szentírás lenne! Akkor lenne egy nagyon, talán páratlanul érdekes, gazdag könyvgyűjteményünk. Értelemszerűen még gazdagabb mint az, amit kezünkben tartunk. De az nem lenne Szentírás. Csak így szent, hogy itt, ahol ma kinyitottuk valóban a utolsó szavakat olvastuk.

Ezen érinthetetlenség miatt a Szentírással szembesülve magával az Istennel szembesülünk. Ezért lehetséges az – radikálisan egyértelműen lehetséges! – hogy az formáljon engem, nem pedig én azt. Sőt, hogy ne én formáljam Őt, az Istent, hanem engedem, hogy Ő formáljon engem. Ő érinthetetlen, és ezért csak Ő érinthet meg

engem. És én ezért alkalmazkodhatom hozzá. A Szentírás valóban folytathatatlan, mert csak a folytathatatlan, az érinthetetlen lehet szent.

A másik ok az, hogy *csak így lehet közös Szentírása a keresztyén Egyháznak*. Egyháznak, nem egyházaknak. Jogilag sokféle egyház van bejegyezve, például államjogilag az Erdélyi Gyülekezet is külön egyháznak minősül Magyarországon. De valójában csak egyetlenegy Egyház van, a Krisztus teste, amelyről azt valljuk mi reformátusok, a katolikusok, az ortodoxok és minden egyház, hogy csak egy van: az, amelyet Isten a világ kezdetétől fogva kiválasztott. Lehet abban sokféle törés, sok rossz történhet benne, ahogyan egy családban is milyen sokszor vannak csatározások, veszekedések, de attól az egy család marad. *Egyetlenegy egyház van – de ez csak azért lehetséges, mert egy Szentírás van*. Tessék csak belegondolni: ha elkezdenénk kiegészíteni a Bibliát, mint magyarok, mondjuk József Attila verseket tennék hozzá, mint reformátusok leginkább a hitvallásainkat vagy Kálvin János írásait. Természetesen a németek, az angolok, a franciák, vagy a peruiak vagy a kameruniak mind-mind mást tennének hozzá. Olyasmiket, amelyek ugyanolyan csodálatosan mély, fontos, szent dolgok a számukra, mint amennyire nekünk az említettek. Akkor lenne sok-sok Biblia, amelyeknek lennének közös részei, és azután lennének eltérő részei is. Akkor minden egyes keresztyén közösségnek külön Bibliája lehetne, akkor változna a Biblia helytől, időtől és kultúrától függően. Csak a lezárt Szentírás az, amely mindenkié lehet, minden keresztyéné. Nélküle mi, *mint keresztyének* nem léteznénk.

Persze, hogy világos legyen, hogy ezen a földön semmi sem tökéletes, egy kicsi eltérés van különböző keresztyén hagyományok között a Bibliára nézve. Az Ószövetségnek vannak egyes könyvei, amelyeket egyesek elfogadnak, mások pedig nem. Ezek azonban kis jelentőségű eltérések: az Újszövetség teljes egészében, az Ószövetség pedig minden lényeges részében azonos az összes keresztyén számára. Vagyis nemcsak azért kell egy lezárt Biblia, mert ettől *Szentírás* ez az írás, hanem egyház is csak azért lehet, mert van egy egyszer és mindenkorra lezárt Szentírása.

Egyébként nagyon érdekes, figyelemre méltó az, hogy mennyire érezte, tudta ezt mindig a keresztyénség. Amikor a legnagyobb csatározások, iszonyatos hitbéli harcok dúltak, nemcsak a reformáció korában, hanem azt megelőzően és utána is, senki nem tette meg, hogy a Bibliát átszabta volna. Pedig mennyire kínálkozott volna ez a lépés hitbéli viták esetén. Ilyenkor a teológusok természetesen legfőképpen mindig a Bibliára hivatkoznak: Természetesen mindenki olyan részre, amely a maga álláspontját tűnik alátámasztani. Kézenfekvő lenne ilyenkor kihagyni a Bibliából az ellenfél által idézett részeket. Ezzel lehetne legjobban megsemmisíteni érvelését. Nos, ez az, amit senki sem mert megtenni, még a legnagyobb hitharcok idején sem. Mert mindenki tudta, érezte, hogy nincs többé egyház, ha nincs ilyen, lezárt Szentírás.

Végül, harmadsorban csak így van biztos, megtartó alap a keresztyén élet számára. Minden erre épül. Minden erre épülhet. Minden erre kell, hogy épüljön! Ezért kősziklára épített ház az egyház, és nem homokra épített, mint a jézusi példázatban. Ez nem azt jelenti, hogy a kősziklára épített ház mindig szép, kívánatos és jó állapotban van! Néha egészen elszomorítóan, visszataszítóan néz ki az az épület, amelyet az egyház felhúzott erre az alapra. Egyes korokban, egyes esetekben olyan ütött-kopott, olyan gondozatlan, olyan csúnya, hogy csak szégyellni lehet: de az alapja nem változik! Ha az alap elkezd mozogni, vagyis ha pusztító földrengés éri, akkor nem csúnya lesz a ház, hanem összeomlik. Akkor nincs többé ház. Akkor nincs tovább mit gondolkozni azon, hogy hogyan lehetne renoválni, megszüpíteni, rendeltetéséhez méltóvá tenni.

Igaz ez az egyházra mint egészre, de igaz az egyes ember életére is. Annak is biztos alapra van szüksége. Az, ami arra épül, óhatatlanul változik az idővel, sok minden érheti, de kell, hogy legyen egy biztos alap.

Ez tehát az utolsó gondolata, az utolsó mondata a Szentírásnak: De mégsem az utolsó szava, mert utána van még egy rövid felszólító mondat: *Jöjj, Uram, Jézus!* Az utolsó igazságnak, a – talán most már látjuk, értjük – nagyon fontos igazságnak, a minden más alapjául szolgáló igazságnak a kimondása után még egy szó ott

van, az a felszólítás-kérés, hogy *Jöjj, Uram, Jézus*. Nem bírálja ez fölül, nem húzza át mindazt, amit eddig mondtunk?

Nem húzza át, azonban elindul és elindít a jövő felé: Mert már elindulhat a jövő felé; mert már van honnan elindulni. *Pontosan azért, mert a Szentírásnak van vége, a szent történetnek nincsen*. Az folytatódik. Sőt, az, amiről ez a hatvanhatodik, az utolsó könyve szól a Szentírásnak, mind a messihi jövőbe tartozik, a végidőkről szól. Azt sem tudjuk, hogy az hány ezer vagy tíz- vagy százezer vagy millió év múlva lesz. Sőt, ha valami, akkor az világos, hogy az a jövő nem az eddigiek folytatása lesz, hanem egy összehasonlíthatatlanul teljesebb, tökéletesebb, igazi jövő. A szent történetnek nincs vége, sőt, csodálatosan kiteljesedik a keresztyén hit, a Szentírás tanítása alapján: Ez azonban csak azért lehetséges, mert magának a Szentírásnak van határa, van vége. Ahhoz, hogy legyen jövő, hogy ki- és megnyíljon lehessen a jövő felé, kell ez a szilárd alap, a változhatatlan. A mai ember kiváltképpen is görcsösen, kétségbeesetten akarja a jövőt, az életet, és ezért mindent, de mindent meg akar változtatni. Mindent felfogat, mindent állandóan átszab – és éppen ezáltal elveszíti a jövőt. Mert csak akkor van igazi jövő, csak akkor tud a jövőbe tekinteni az ember, ha szilárd talaj van a lába alatt. Ahogyan Jézus tanított: *aki meg akarja tartani az ő életét, elveszíti azt, aki pedig elveszti azt énérétem, az megtalálja azt*. Ámen.

Erdélyi Gyülekezet

1146 Budapest, Thököly út 44. II.em. 4/a

Karitatív és Kulturális Központ: **Reménység Szigete**

1106 Budapest, Gyógyszergyári u. 3.

tel: 3416-602, 2609-455, e-mail: erdelyigyulekezet@gmail.com

honlap: www.erdelyigyulekezet-budapest.hu